

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

56 (7617) | Нядзеля, 2 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

Ад Совецкага Інформбюро. Аператыўная зводка за 1 красавіка. (1 стар.).

Пісьмо калгаснікаў сельгасарцелі імені Варашылава, Церахоўскага раёна, таварышу Сталіну і аднаго таварыша Сталіна. (1 стар.).

Баявыя справы беларускіх партызан. (1 стар.).

Васіль Пыжкоў. — За ступовы ўраджай. (2 стар.).

Перадмайскае спаборніцтва чыгуначнікаў. (2 стар.).

Якуб Колас, Ефім Садоўскі, Васіль Бурносаў. — Печуваныя здэкі гітлераўцаў над беларускім народам. (3 стар.).

Заклік да барацьбы. (3 стар.).

С. Розум. — Улас Фёдаравіч. (3 стар.).

В. Антановіч. — Важнейшая задача Асоавіяхіма. (2 стар.).

С. Ефімаў. — Адна куля. (4 стар.).

У інстытуце соцыялістычнай сельскай гаспадаркі БССР. (4 стар.).

Міжнародная інфармацыя. (4 стар.).

За нашу хуткую перамогу!

Памі закончыла сваю работу 9-я сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР. Сесія разгледзела шэраг вельмі важкіх дзяржаўных справаў. З дакладам «Вызваленне беларускіх земляў, далейшыя задачы барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і бліжэйшыя задачы адбудовы народнай гаспадаркі Беларускай ССР» на сесіі выступіў Старшыня Савета Народных Камісароў БССР тав. Пашаўка. Сесія таксама заслухалася дакладамі і прыняла законы аб утварэнні саюзна-рэспубліканскіх Наркаматаў Абароны і Завязаных Спраў, аб Дзяржаўным бюджэце БССР на 1944 год і вырашыла арганізацыйныя меры.

У гэтых дзеньнях, як і выступіў дэпутатаў, прасякнуты адчай думкай, адзіным жадаем — дапамагчы роднай Чырвонай Арміі як мага хутчэй вызваліць усю савецкую зямлю ад гітлераўскіх бандытаў, за кароткі час аднавіць разбураную вайною народную гаспадарку. Адстаўнікі народа, лепшыя людзі сабраліся на сесію народна-беларускай зямлі, вызваліўшы слаўнай Чырвонай Арміяй ад нямецкіх акупантаў. Пад кіраваннем Вярхоўнага Галоўна-Камандуючага, вялікага правадыра таварыша Сталіна Чырвоная Армія паспяхова гоніць гітлераўскія зладзеі з савецкай зямлі. Савецкія воіны — сыны беларускага народа ратуюць нацыянальна ад фашысцкага варожых, ад голаду і смерці, ад рабства і пакут.

З крывавых лап фашысцкіх цемрашалаў вырваны дзесяткі гарадоў, тысячы вёсак Беларусі.

Недалёка той дзень, калі Чырвоная Армія поўнасьцю вызваліць нашу родную зямлю. Кожны савецкі патрыёт прасякнуты пачуццямі гордасці і радасці за гістарычны перамогі Чырвонай Арміі. Вярхоўны Совет сваёй пазнаменнай па дакладу таварыша Пашаўкі выказаў «гарачую падзяку вялікаму рускаму народу і ўсім народам Савецкага Саюза, саюзнаму Савецкаму Ураду, большэвіцкай партыі і вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну за дапамогу, якую яны аказваюць беларускаму народу ў яго барацьбе з нямецкімі захопнікамі, у паспяховым вызваленні беларускіх земляў ад нямецкіх акупантаў...». Гэтым самым сесія выказала думкі і пачуцці ўсяго беларускага народа.

Пад кіраваннем камуністычнай партыі большэвікоў беларускі народ з першага дня вайны, та закліку вялікага Сталіна, вядзе гераічную барацьбу за Савецкую Радзіму, за яе часць і свабоду. І на франтах, і ў варожым тыле — усюды сыны і дачкі беларускага народа праяўляюць масавы гераізм, мужнасць і адвагу ў барацьбе супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Дарэчнымі аказаліся намаганні тройчы заклітай немчуры пахіснуць сталінскую дружбу савецкіх народаў. У самыя цяжкія дні вайны народ наш не губляў веру ў нашу перамогу над

нямецка-фашысцкімі акупантамі. І цяпер, у дні гістарычных перамог Чырвонай Арміі, кожны бачыць, што перамога Чырвонай Арміі блізка, што вораг ідзе да пемінухай катастрофы.

Але большэвікам не ўласціва самасупакоенасць. Беларускі народ памятае мудрыя словы таварыша Сталіна, што вораг яшчэ не разбіты. Адчуваючы набліжэнне сваёй пагібелі, вораг супраціўляецца з ярсцю асуджанага. Ворага трэба падвесці да бяздоння і сціхнуць яго туды. І таму сесія Вярхоўнага Савета БССР у сваім звароце да беларускага народа часова акупіраваных абласцей Савецкай Беларусі заклікае да новых удараў па варожаму тылу, да далейшага ўздыму і разгорвання партызанскай барацьбы. «Памятайце, што нямецкія захопнікі могуць кінуцца на новыя авантуры, абы толькі адтэрмінаваць час сваёй пагібелі. Распальвайце полымя ўсенароднага партызанскага руху супроць нямецкіх прыгнатылікаў! Мужайцеся і трымайцеся. Перамога блізка. Мы яе заваяем».

Заклік абраннікаў народа знойдзе гарачы водгук у сэрцах мільянаў людзей. Рашэнні, прынятыя вярхоўнай уладай Савецкай Беларусі, патхняюць гераічны беларускі народ на далейшую барацьбу за поўны разгром нямецка-фашысцкіх акупантаў, на хуткае аднаўленне разбуранай ворагам народнай гаспадаркі.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 1 КРАСАВІКА

На працягу 1 красавіка на нашым захад ад горада ТАРНАВА нашы войскі вялі нацыянальна баі, у ходзе якіх аводзілі раённым цэнтрам Тарнаўскай абласці горадам ПАДГАДЫ, а таксама занялі больш за 30 населеных пунктаў, сярод якіх вялікія населеныя пункты ЗАВАЛУУ, ГАЛЕШУУ, ТАБАБЫ, КАНЬЧАКІ, КРЫМІУ, ТУМІЖ, МЕНДЗЫГУЖЭ і чыгуначныя станцыі КАМАРА, НІЖНЮУ, ОЛЕШУУ.

На паўдзень ад горада КАМЯНЕПАДольска нашы войскі аводзілі населенымі пунктамі НЕАБОЕУЦЫ, ПАШКАУЦЫ, СТУЧАНЫ, ДАУЖОК, ДЗІНАУЦЫ МАЛІНЭШЦІ, КАЦЕЛЕВУ, ПАСТАНА і ўварваліся ў горад ХОЎ, дзе завязалі вулічныя баі.

На КІШЫНЁУСКІМ напрамку нашы войскі, перамагаючы супраціўленне і контратакі праціўніка, працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш за 30 населеных пунктаў, сярод якіх вялікія населеныя пункты МЫНДРЭШЦІ, ЦЕЛЯНЭШЦІ, ВЕРАШЭНІ, НЕГУРЭНІ, СКАРЦЕНІ, ГІДУЛЕНІ, ЧЫНІШАУЦЫ, ЕКІМАУЦЬ, МОКРА, ТОПАЛЫ, ЧЭРНА.

На ЦІРАСПОЛЬСКІМ напрамку нашы войскі, працягваючы наступленне, аводзілі раённым цэнтрам Одэскай абласці ТРОІЦКАЕ, а таксама з баямі занялі больш за 60 іншых населеных пунктаў, сярод якіх вялікія населеныя пункты НОВАСЕЛАУКА, КОХАНАУКА, ДЗЯНІСАУКА, НІКАЛАЕУКА, ВІКТАРАУКА, КАМІНСКАЕ.

На ОДЭСКІМ напрамку нашы войскі, гонячы адступаючага праціўніка, з баямі занялі больш за 100 населеных пунктаў, у тым ліку вялікія населеныя пункты ЧОРНЫ КУТ, ШАБЕЛЬНІК, БІРУКІ, ДЗЯМІДАВА, АНАТОЛЬЕУКА, КАТОУСКАГА, НЕЙКАВА, ЧАРНАГОРКА, СЕРБКА, КАПІТОНАУКА, НЕЙЗАЦ, ТАШЫНА, БЛЮМЕНФЕЛЬД, ТУЗЛЫ, КОБЛЕВА, КАРАБАШ, АДЖЫАСКА і чыгуначныя станцыі РАУХАУКА, МАРЫНАВА, СЕРБКА. Адступаючы пад ударамі нашых войск, праціўнік нясе вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На другіх участках фронту — баі мясцовага значэння. На працягу 31 красавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 33 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём знішчана артылерыя збіта 86 самалётаў праціўніка.

Масква, Крэмль.

Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза Іосіфу Вісарыёнавічу СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч! Выказваючы глыбокую падзяку кіруемай Вамі Чырвонай Арміі за нашу вызваленне ад фашысцкіх банд і жадаючы хутчэй знішчыць фашысцкія орды, калгаснікі сельгасарцелі імені Варашылава, Церахоўскага раёна, Гомельскай абласці, сабралі са сваіх зберажэнняў 100.000 рублёў для пабудовы танкавай калоны «Адказ варашылаўцаў». Збор сродкаў працягваецца.

Няхай нашы грозныя савецкія танкі ва ўмелых руках душаць гітлераўскую гадзіну.

Наш калгас поўнасьцю падрыхтаваўся да веснавой сяўбы. У калгасе ўжо створаны тры фермы.

Запэўніваем Вас, таварыш Сталін, што мы паможым сваю працу з тым, каб сяўбу 1944 года правесці ў спісьля тэрміны і на высокім агратэхнічным узроўні.

Няхай жыве лепшы стратэгі ваеннага майстэрства Маршал Савецкага Саюза таварыш Сталін! Жадаем Вам, Іосіф Вісарыёнавіч, здароўя і сіл на доўгія годы.

Старшыня калгаса імені Варашылава, Церахоўскага раёна, Гомельскай абласці, А. САЛОДНІ.

Сакратар комсамольскага камітэта калгаса імені Варашылава А. СЕРДЗЮКОВА.

Калгас імені Варашылава, Церахоўскага раёна, Гомельскай абласці

Старшыні калгаса таварышу САЛОДКАМУ Сакратару комсамольскай арганізацыі таварыш СЕРДЗЮКОВАЙ

Перадайце калгаснікам і калгасніцам калгаса імені Варашылава, якія сабралі 100.000 рублёў на будаўніцтва танкавай калоны „Адказ варашылаўцаў“, маё брацкае прывітанне і падзяку Чырвонай Арміі.

І. СТАЛІН.

Баявыя справы беларускіх партызан

Група партызан тав. В., якая дзейнічае ў Баранавіцкай абласці, 12 сакавіка пусціла пад адкос варожы эшалон, які ішоў на фронт. Узяў знішчана 8 платформ з гаручым, выведзены са строю паравоз і 7 платформаў з тэхнікай і рознымі ваеннымі грузамі. Пры крушэнні забіта 19 і паранена 13 нямецкіх салдат. Гэтая-ж група партызан узарвала чыгуначны мост даўжынёю ў 8 метраў, прышынціў рух наздоў на 45 гадзін.

Партызаны Вілейскай абласці 26 сакавіка разграмілі вялікі варожы гарнізон, размешчаны паблізу мястэчка Д. Савецкія партыёты забілі 90 гітлераўскіх салдат і трох афіцэраў. Знішчаны пячак і 2 аўтамашыны ворага, разгромлена штабкватэра. Захоплены каштоўныя дакументы.

Народныя месціцы пад камандаваннем тав. Г., якія дзейнічаюць у Палескай абласці, падарвалі воінскі эшалон ворага. Знішчаны паравоз і 7 платформаў з аўтамашынамі, разбіты таксама 9 вагонаў з рознымі грузамі. Другая група партызан падарвала дзве аўтамашыны, цягач і кухню. Забіта 12 і паранена 7 нямецкіх салдат.

Дзве групы партызан пачале з таварышамі А. і С. з брыгады імені Кірава, ва ўзаемадзейні з перадавымі часнямі наступаючай Чырвонай Арміі, 23 сакавіка разграмілі 290 знішчана дывізіён 4-й танкавай дывізіі немцаў. У часе гэтай аперцыі знішчана 29 варожых аўтамашын, 8 знішчана гармат, 2 усюдыходы, 12 матацыклаў, адзін пашпартны мінамёт і дзве рацыі. Забіта 68 немцаў і 37 паліцэйскіх. Захоплены трафей, у ліку якіх дзве рацыі, зброя і харчовы склад.

За стопудовы ўраджай!

Каля газетнай вітрыны, што паблізу калгаснай канцэлярыі, заўсёды людна. Сюды ў вольныя хвіліны збіраюцца калгаснікі, калгасніцы, каб пачытаць свежыя газеты, пагутарыць.

На гэты раз прычынай для размоў была лістоўка, змешчаная ў вітрыне над раёнай газетай. На аркушы паперы з вучнёўскага шывтка вялізнымі літарамі напісана: «Войскі, якімі камандуе наш праслаўлены генерал тав. Ракасоўскі, занялі ўчора беларускі горад Рагачоў. Слава ім! А мы павінны пайсці ў сваё сямейнае наступленне за сто пудоў хлеба з гектара».

— Правільна напісана, — ухваляючы лістоўку Рыгор Антонавіч Асмалоўскі, які толькі што прыехаў у калгас з шпітала. — Хлеб фронту трэба!

— Але як-жа іх атрымаць тыя сто пудоў? — сказала адна з калгасніц. — Немец-жа зямлю палсаваў.

— На тое-ж мы і калгаснае сямейства, каб зноў зямлю ўраджайнай зрабіць, — пераканаўча заявіла звенішчана Дуня Якушова. — Глыбіны зямлю ўзарэм, больш гною пакладзем — і пародак будзе. Трэба толькі, каб усёй грамадой пайсці ў наступленне за стопудовы ўраджай.

З таго часу гэтыя словы на вуснах усіх калгаснікаў. Усе гатовы прыкласці старанне, каб вырасіць стопудовы ўраджай.

Пезагяя Фёдараўна Пашкевіч — радавая калгасніца. Чатыры яе сыны і муж на фронце. Яе прызначылі адказнай за ачыстку насення. Калгасніца не адыходзіць ад сартоўкі да таго часу, пакуль звяно не выканае дзве нормы. Гэта стала звычай, законам.

Буйнае зерне шпаныцы прыгожымі адлівамі зіхаціць пад промнямі веснавага сонца. Жанчыны бяруць у рукі важкае зерне, радуецца поспеху. Яны двойчы чысцілі насенне, і яно паказала высокі працэнт усхожасці. Але калгасніцы зноў пераглядаюць і пераланачваюць яго.

Пачулася ржанне — дзед Езерскі выводзіць коней на чыстку.

— Значыць, абедца пара, — сказала Пезагяя Фёдараўна. — У яго заўсёды як на гадзінніку.

Конюх Канстанцін Езерскі завёў дакладны распарадак і строга прытрымліваецца яго.

— Без добрага, вынослівага кона ў тэрмін не пасееш, — заўважвае Езерскі, — а таму і глядзіш за канём, як за дзіцём.

Слабейшых коней ён паставіў на падкормку, даў ім адпачынак. На яго ішчытыве ўсе конюхі спаборнічаюць паміж сабою. Філіп Асмалоўскі, Рыгор Саковіч, Васіль Судзілоўскі давалі коней да сярэдняй і вышэй сярэдняй укармленасці.

На канюшню да дзеда Езерскага заходзіць брыгадзір Захар Мітрафанавіч Якушоў. Яны аглядаюць коней, гутараць.

— Вясна пачынаецца, — глядзячы ў блакітнае неба, гаворыць Езерскі. — Глядзі, брыгадзір, каб яна зняпадка цябе не застала.

Крыху накрываюцца Якушоў адказвае:

— Насенне насыпана. Участкі за звеннямі замацаваны. Адрамантаваны плугі і бораны. Падкажы, дзед, дзе яшчэ недаробкі...

На калгасным двары пародак. Радком стаяць плугі, а каля іх верчкі. Тут брыгадзіра чакае Рыгор Антонавіч Асмалоўскі. Са свайго валакна ён звіў некалькі пар лейцаў, гужоў, супонь і адрамантаваў хамут.

— Каму перадаць? — пытаецца ён.

— Звенням трэба. Надзі Лемес, Марфе Міхневіч, Мані Салагуб. Яны зараз гной возяць на свае ўчасткі.

Брыгадзір клапоціцца аб звеннях. Яны спаборнічаюць з вопытным звяном першай брыгады Дуні Якушовай, якая да вайны збірала рэкордныя ўраджай. Цяпер яна таксама задае тон. Закапчае вывазку гною на свой участак. Брыгадзір хоча, каб звенні яго брыгады анярэзілі Дуню Якушову.

У калгасе 12 звенняў. У іх лачалася гарачая пара. Яны падаралі ўчасткі і возяць гной, збіраюць попел, птушыны памёт. Спаборнічаючы паміж сабою, яны дасягнулі значных поспехаў: на поле вывезена звыш 1.000 вазоў гною, сабрана 35 цэнтнераў попелу, 18 цэнтнераў птушынага памёту.

Наперадзе ідуць звенні другой брыгады, якой кіруе вопытны, ініцыятыўны калгаснік Васіль Зосімавіч Чубараў. Яны вывезлі каля 300 вазоў гною. З кожным днём разгараецца праца. Калгасніцы Вольга Пашкевіч, Насця Машохіна, Ганна Чубарава і Марыя Судзілоўская выконваюць нормы на 150—180 процантаў.

Старшыню калгаса Івана Міхайлавіча Асмалоўскага мы засталі вечарам у полі. Ён аглядаў шырокія калгасныя палаткі, заросшыя буйнігам, зрэзанымі межамі. Участкі зямлі агаліліся ад снегу, парыжэлі мінулагадняй травой.

— Вясна пачае, — штосьці мяркуючы, ціха гаворыць ён. — Вясна на зямлі, вырванай з фашыскага ярма. Хутка будзем пачынаць выбарачнае ворыва. А кней у калгасе малавата. Немец абрававаў нас.

І старшыня калгаса раскавае, як на прыкладу стаханаўкі Марыі Асмалоўскай калгасніцы сталі прывучаць кароў хадзіць у ярме. Вясной 120 калгасніц будучы працаваць у дзве змены на сваіх каровах. Гэта дасць магчымасць скараціць тэрміны сяўбы і палепшыць якасць палывых работ.

Прыехаўшы ў вёску, мы ўбачылі на газетнай вітрыне новую лістоўку. «Таварышы калгаснікі і калгасніцы! Памытайце, што мы ўзялі абавязаньства вырасіць стопудовы ўраджай. Завазем яго стараннай працай. У наступленне за высокі, ваенны ўраджай!»

— Гэта праца члена праўлення, 80-гадовага калгасніка Фёдара Міхеевіча Купцова, — растлумачыў нам Іван Міхайлавіч. — Ён у нас лешны агітатар. І шорнік добры. У пятай брыгадзе ўсю зброю адрамантаваў. Калі брыгада адставала на леснарыхтоўцы, ён і ў лес паехаў. І там паўтары нормы даў.

— Аб Рагачове хто лістоўку пісаў?

— Ён-жа. Быў у горадзе і прывёз навіну. Унучка дапамагла напісаць, а ён прынёс да мяне, і мы вывесілі.

Васіль ПЫЖНОУ.

Калгас «3-ці Інтэрнацыяналь», Клімавіцкага раёна.

Важнейшая задача Асоавіяхіма

Адступаючы пад ударамі Чырвонай Арміі, немцы мініруюць не толькі свае абарончыя рубяжы, але і пасеўныя плошчы, каб забіваць калгаснікаў, якія пойдучы працаваць на свае палі, мініруюць хаты, каб забіваць савецкіх людзей, якія вернуцца да свайго жыцця. Мініруюць разбураныя заводы, каб забіваць людзей, якія будуць іх аднаўляць.

Савецкія людзі распазналі подлыя справы азважлага ворага. Яны аказваюць усемерную дапамогу сапёрным часцям Чырвонай Арміі ў размініраванні палёў, дарог і іншых аб'ектаў. У гэтай рабоце актыўны ўдзел прымаюць арганізацыі Асоавіяхіма прыфрантавых абласцей. Так, напрыклад, пры дапамозе арганізацыі Асоавіяхіма ў Гомельскай абласці за апошні месяц абляшковадана 10.000 пямецкіх мін.

Поўная і канчатковая ачыстка мясцовасці ад спарадаў і мін з'яўляецца адной з асноўных задач усіх арганізацый Асоавіяхіма ў вызваленых ад нямецкіх акупантаў раёнах. У кожным раёне неабходна стварыць каманды па 50—100 чалавек для правядзення работ па размініраванню і збору трафейнага ўзбраення, боенрыпасаў і маёмасці.

Каманды павінны фарміравацца на добраахвотных пачатках з ліку рабочых, служачых, калгаснікаў як мужчын, так і жанчын, пераважна з членаў Асо-

авіяхіма на ўзросце не маладз 15 год.

Асабліва ўвага павінна ўдзяцца падбору і падрыхтоўцы і структураў па размініраванню збору трафейў. Пры абласных ветах Асоавіяхіма павінны быць ашучаны 2—4 інструктары, кожны вызвалены раён. На і структураў у сваю чаргу ўскладаецца абавязак ашучаць байцо размініраў і кіраваць работкамаанд па размініраванню і збору трафейнага ўзбраення.

У адпаведнасці з рашэннем Прэзідыума Цэнтральнага Савета Асоавіяхіма ў Цэнтральным Савета і абласных саветах Асоавіяхіма БССР створаны спецыяльны аддзяленні, асноўнай работай якіх з'яўляецца кіраўніцтва кантроль і дапамога камандам размініраванні і збору трафейў.

Цяпер у абласных саветах Асоавіяхіма ідзе падрыхтоўка і структураў - размініраў. Ствараюцца і прыступаюць да ашучэння каманды па размініраванню пры гарадскіх і раённых саветах.

Арганізацыі Асоавіяхіма Беларусі павінны мабілізаваць усю сваю сілу з тым, каб забяспечыць ачытку палёў ад мін і пачатку веснавой сяўбы. Гэты мы створым умовы для працы на калгасных палях.

В. АНТАНОВІЧ,
старшыня Цэнтральнага Савета Асоавіяхіма БССР.

Перадмайскае спаборніцтва чыгуначнікаў

Сярод чыгуначнікаў Беларускай магістралі ўсё шырэй разгортваецца перадмайскае сацыялістычнае спаборніцтва. Чыгуначнікі бяруць на сябе павышаныя абавязаньствы, імкнуцца сустрэць 1-е Мая датэрміновым выкананнем заданняў.

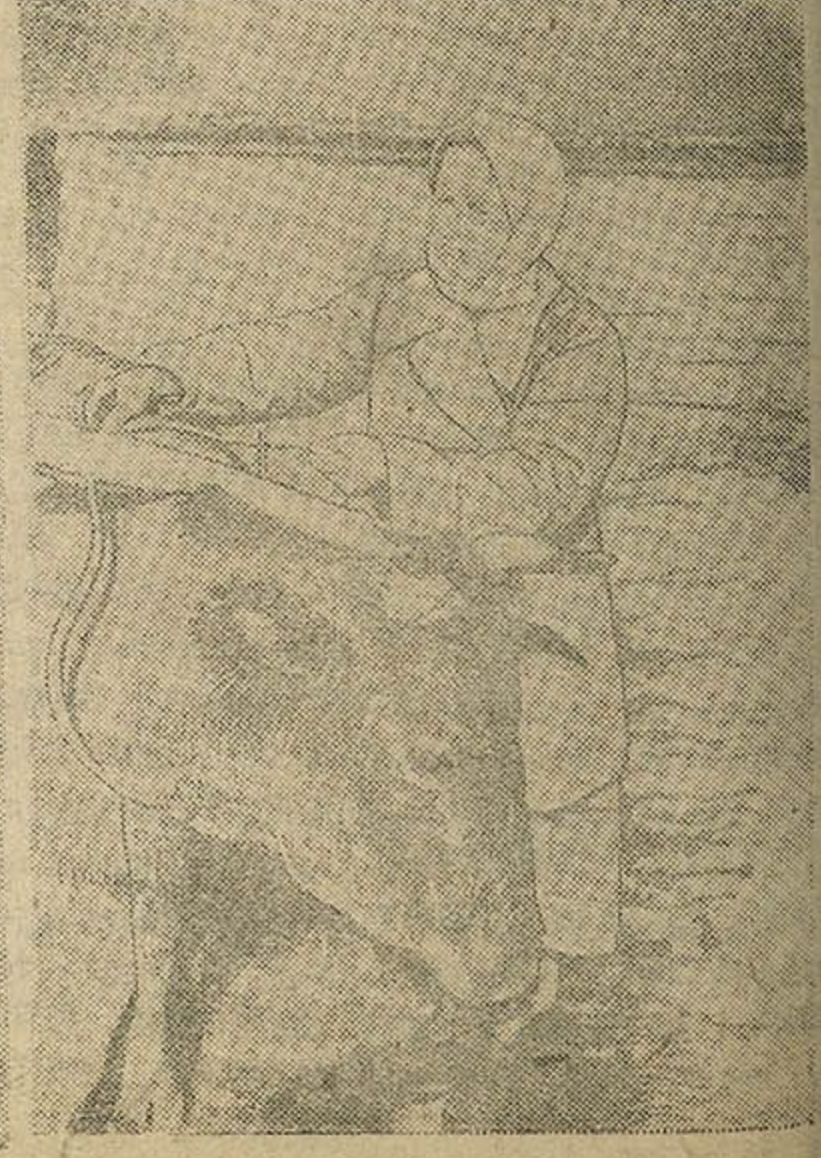
Работнікі грузавой службы, якія перавыканалі план пагрузкі, уступіўшы ў перадмайскае спаборніцтва, абавязаліся план пагрузкі і выгрузкі ў красавіку выканаць на 110 процантаў, скараціць на 10 процантаў прастой вагонаў пад грузавымі аперацыямі.

Актыўна ўдзельнічаюць у спаборніцтве вагоннікі Гомельскага пункта тэхнічнага агляду, які кіруе тав. Пятлюк. Вытворчы план у сакавіку калектыў перавыканаў на ўсіх паказальніках. Заданне па гадавому агляду вагонаў выканана на 103 проценты рамонту платформ — на 110, барто — на 120, дахаў і аўтаратармазо — на 132 проценты. У сакавіку вагоннікі не дапусцілі ніводнага выпадку браку ў рабоце. Яны абавязаліся датэрмінова выканаць красавіцкі план.

(БЕЛТА).

Калгас «3-ці Інтэрнацыяналь», Клімавіцкага раёна, старанна рыхтуецца да веснавой сяўбы. На здымках: злева — лешны конюх калгаса **Н. Ф. Езерскі**; у цэнтры — вывазка гною на поле ў другой брыгадзе; справа — калгасніца **М. В. Асмалоўская** прывучае сваю карову хадзіць у ярме.

Фото нашага карэспандэнта **Л. Папковіча**.

Нечуваныя здзекі гітлераўцаў над беларускім народам

нечуваныя гітлераўскія разбойнікі ўсё, але тое, што рабілі ў гэтых лагерах, немагчыма апісаць словамі.

Лагэр знаходзіўся на адкрытым месцы балотце, залітым бруднай халоднай вадою, недалёка ад мястэчка Азарычы. Людзі, сагнаныя зноў, размяшчаліся на куніях, пацямалы і непрыветным небам. Менавіта страцілі магчымасць рухацца, у непрытомнасці ляжалі ў шкай гразі.

Дзесяткі тысяч чалавек было сапрана ў гэты лагер смерці. І бачылі гэтых людзей амаль адразу пасля вызвалення. Знаходзілі іх вывешанымі або пахаванымі ў пакутах.

Многія і дзеці знішчаны да ашукання. Твары іх ужалы. Людзі дзіўна, як здалі, ледзь перацягнулі ногі, гавораць ледзь чуваць, аслабелым голасам. І ў кожным руху гэтых людзей, у кожным слове іх адчуваецца вялікая трагедыя.

У першых лічбах сакавіка таго года агенты гестапа — жандармы і паліцэйскія зрабілі перапіс насельніцтва. Шчыльна ноччу, з такім разлікам, каб нічога не застаць дома. Лазілі па сцяхах, па свірнях... Сілаю зброі паганялі людзей у лагер.

Лагэр сагналі жыхароў Жлобінскага раёнаў — Парыцкага, Рашчынскага, Даманавіцкага, Рагоўскага, Кіраўскага, Окцябрскага.

Людзі раскаваюць, а на вачах слёзы, дрыжыць голас, млее сэрца, бра глыбока ўелася ў нутро, падала пячатку, быць можа, на ўсё жыццё.

Нам і Екацярына Храмянкова з вёскі Фалевічы, Рагачоўскага раёна. Яна раскавае:

«Увосенню 1943 года немцы аб'явілі новую мабілізацыю мужчын маладзі ў Германію. Нашы людзі пачалі хавацца. Апапалелыя людзі спалілі чатыры вёскі: Фалевічы, Талочкаў, Мортнаў і Вазі. У нашай вёсцы Фалевічы звары забілі 285 чалавек». Ямянкова пералічвае прозвішчы тых, што загінулі ад рук гітлераўскіх забойцаў. Гінулі цэлы

мі сем'ямі, ад мала да вяліка, ад сівых старыкоў да грудных дзяцей. Людзей спалвалі ў хатах, а тых, хто хаваўся ў скляпах, закідвалі гранатамі. Усіх, каго ўдалося скапіць, фашысцкія душпасты паганялі ў лагер.

Фашысты ненавідзяць беларусаў, яны хочуць зрабіць беларускія землі мёртвымі, без адзінага чалавека. І таму яны фізічна вынішчаюць вясковых і гарадскіх жыхароў на часова акупіраваных землях Беларусі.

Людміла Пекарская, з горада Жлобіна, раскавае:

«12 сакавіка пад вечар нас усіх, хто застаўся ў жывых, прымуслі сабрацца і паганялі на станцыю Жлобін-Паўднёвае. Тут немцы адабралі маладых і кудысьці навялі іх. Я са старымі, жанчынамі і дзецьмі трапіла ў эшалон. Эшалон быў вялікі. Я не лічыла, колькі было вагонаў, але, бадай, не менш ста.

Загнаўшы нас у палатнішкі, немцы нагдуха зачынілі дзверы. Нам не далі глядзець на белы свет і нават выйсці на патрабе. Куды нас вязуць — мы не ведалі. Яе потым высветлілася нас безлі па Рудабелкаўскай ветцы і падвечар разгрузілі на станцыі, здаецца, гэта была Рабкор. Ноччу нас паганялі некуды далей. Амаль адразу ж ля станцыі пачуліся стрэлы. Гэта нямецкія канваіры стралялі ў адстаючых. Ішлі мы кілометраў 10—12. Маці неслі грудных дзяцей і не маглі ўжо рухацца, падалі...»

— Загналі нас за дрот, — гаворыць яна далей. — Раніцою, калі пачало світаць, мы ўбачылі, што знаходзімся на балотце, а павакал калючы дрот. Мы пабачылі тут першых мёртвых. Гэта былі загінуўшыя за ноч. З першага лагера нас пераганялі ў другі. Шлях быў такі-ж страшэнны. Немцы білі нас кіямі, стралялі ў нас. Вось ідзе жанчына з трыма дзецьмі, адзін малюшы прыгаміўся, ён адстае. Немцы стралялі ў яго. Калі-ж маці і двое дзяцей абярнуліся, салдат звер на чарзе стрэліў у іх... Ідуць маці і сын Бандаровы. Маленькі хлопчык не вытрымаў, унаў. Ма-

ці пахілілася над ім. Яна хоча суцешыць яго словам. Немцы бандыт стрэліў у іх. З другога лагера, дзе загінулі сотні чалавек, немцы паганялі нас далей, да вёскі В. Тут быў такі-ж малюшы. Адліга змяшчалася марозам, і ў лагерах з'явіліся замёрзшыя. Труны ваяліся на вачах праз калючыя некалькі чалавек. Нямецкія салдаты і паліцэйскія ўрываўся ў лагер і прымушлі пакутнікаў здымаць боты, пальто, світары. Тут-жа ў лагерах бандыты гвалцілі дзяўчат. Побач са мной быў ранены ў руку 9-гадова Толька Чыгілеў і Віктар Мельнікаў, — абодва са Жлобіна, — паранены ў твар... Ненадалёку ад лагера закапаны 40 жанчын і дзяцей са Жлобіна, якія памёрлі ў адну ноч. Тут-жа некаторыя жанчыны нараджалі, прычым роды былі заўчасныя. І дзеці і мацеры гінулі ад сцюжы, гразі і голаду.

Лагэр быў наўкола замінаваны. Міны былі і на драгах. Мая сяброўка са Жлобіна, Яўгенія Шклярова, 23-х год, узарвалася на міне. Усяго-ж на мінах узарвалася больш 140 чалавек.

Пётр Мікалаевіч Гарташкін, жыхар горада Жлобіна, дадае:

«У лагерах людзі гінулі ад смага. За адзін глыток вады немцы забіралі ў нас апошняе, што ўдалося, — прысціпкі, грошы. Людзі рукамі раскапвалі зямлю і высасвалі вільгаць.

Стары селянін з вёскі Вазнясенск, Харлапаўскага сельсавета, Кіраўскага раёна, Магілёўскага раёна, Ілья Топольскі гаворыць:

«Шчырае дзякуй чырвоным воінам, шчырае дзякуй роднаму Сталіну, што вызвалілі нас, што прыгрэлі нас, што працягнулі аб нас клопаты.

33.434 чалавекі выратаваны! Воін Чырвонай Арміі, помніце за пакуты твай маці, твайго бацькі, твайго брата, твай сястры, твайго дзіцяці. Забі немца! Не шкадуць пораху на гэту падлу!

**Януб КОЛАС,
Ефім САДОУСНІ,
Васіль БУРНОСАУ.**

Заклік да барацьбы

Н-скі партызанскі атрад, які дзейнічае ў Вілейскай абласці, выпускае друкаваныя лістоўкі. У адной з лістовак, выпушчанай штабам атрада, гаворыцца:

«Дарагія браты і сёстры! Ужо блізна той дзень, калі Чырвоная Армія ўвойдзе ў Вілейскую абласць. Адступаючы, немцы знішчаюць усё на сваім шляху. Вось паслухайце, што робяць гэтыя нягоднікі ў Вілейскай абласці. Толькі ў Дзісенскім і Мёрскім раёнах нямецкія бандыты спалілі 22 вёскі, а ў Мядзельскім, Пастаўскім, Куронацкім раёнах спалілі больш 50 вёсак. Больш 2.000 чалавек фашысты паганялі ў Германію на прымусовую працу».

Далей у лістоўцы раскаваецца:

«Нямецкія людзеды ў вёсцы Хомічы, Дзісенскага раёна, спалілі ўсю сям'ю Пятра Гаголінскага. Штодзённа з вёсак Пліскага раёна нямецкія бандыты выводзяць па некалькі жыхароў у мястэчка Глыбокае і там расстрэльваюць. Там загінулі ад немцаў жыхары вёскі Лепляны Валерыян Скуноўскі, Кузьма Станіславаў і многа другіх».

Партызаны заклікаюць усіх працоўных: «Бярэце зброю, усе на барацьбу з фашысцкімі людзедзі! Смерць нямецкім захопнікам!».

Ствараюць птушкафермы

МОЗЬІР. (Наш нар.). Палескі абком партыі і аблвыканком прынялі рашэнне аб арганізацыі ў вызваленых раёнах ферм хатняй птушкі. Да 1 мая бягучага года ў абласці павінна быць створана 350 птушкафермаў.

Дзесяткі калгасаў зараз закупляюць у калгаснікаў гусей і качак. Падбіраюцца кадры для птушкагадоўчых калгасных ферм. Да канца 1944 года калгасныя птушкафермы будуць мець 14.000 гусей і качак.

Расце прадукцыя райпромкамбінатаў

КРЫЧАЎ, 1 красавіка. (БЕЛТА). У вызваленых раёнах Магілёўскага раёна арганізавана 8 райпромкамбінатаў, якія аб'яднаюць 44 розныя прадпрыемствы і майстэрні мясцовай прамысловасці.

Промкамбінаце працуюць цагельны і лесаніжны заводы, сталярная майстэрня, тры млыны.

Пры Басцюковіцкім райкамбінаце адноўлены двухрамны лесаніжны завод, млын, сталярная, абозная, слісарна-кавальская майстэрні, ваўначоска, электрастанцыя. Пры Крычаўскім рай-

У лютым лесаніжнымі заводамі і прадпрыемствамі райпромкамбінатаў распілена 1.600 кубічных метраў лесу, млынамі змолата звыш 8 тысяч тон зерня. Паспяхова асвоена вытворчасць шкідару, драўлянага вураля, дзёгцю.

Па рэспубліцы

♦ У Гомелі адкрылася другая гасцініца. Пад гасцініцу адведзен адзін з адноўленых будынкаў горада.

курсах паравозных машыністаў і дарожных майстраў шляху. На курсах навучаецца 100 чалавек.

♦ У 12-ці раённых цэнтрах Гомельскага раёна адноўлены ратыёвузлы. Устапоўлена 1.600 ратыёкропак.

♦ У Хойніках адкрылася раённая бібліятэка. Яна налічвае звыш 4.000 тамоў мастацкай, палітычнай і іншай літаратуры. У камплектаванні бібліятэкі вялікі ўдзел прымае грамадскасць раённага цэнтра. (БЕЛТА).

♦ На Беларускай чыгушцы аднавіліся заняткі на дарожных

Улас Фёдаравіч

Ладзі артылерыст пільна ўзіўся ў далечыню, імкнучыся разглядзець далёкія выбухі нашых спарадаў. Нечакана для сябе і заўважыў чалавека, які праўся па хмызняку, што чаў з боку парэджыга краю. Гэты быў стары чалавек. Выбрыўся, нарэшце, з кустоў, ён адбегам накіраваўся да артылерыста. Чалавек штосьці кривоў аму, паказваў рукою на за-

— Дазвольце далажыць, таварыш начальнік, — гаворыць стары, выцігнуўшыся на-вайсковому. — Вы страляеце не туды, куды трэба, таварыш начальнік...

— Што? — камандзір батарэі адарваўся ад тэлефона і ўстаўіўся на старога.

— Трэба дулы павярнуць праваей і страляць на маёй хаце — там немцы...

— А праўду гаворыш, бацька?

— Так точно... Камандзір батарэі на верыў старому. На яго ўказны ён перанёс назіральны пункт на пясчаную выспе, што была за хмызняком, і павярнуўшы дулы гармат крыху ўправа, загадаў батарэі адкрыць агонь. Цяпер нават без бінокла было добра відаць, што спарады дакладна пападаюць у цэль, у самае скопішча немчуры. Стары Улас бачыў, як раз, другі і трэці ўзвіхрылася зямля перад яго хатай, стаяўшай наводныбо-

Магутныя ўзрывы, як смецце, раскідвалі фрыцаў, якія кінуліся да балота.

Яшчэ адзін, другі залпы, і хата Уласа разам з немчурай, якая была ў ёй, узляцела ў наветра. Стары нахмурнеў. Яго хата, яго пеллы і ўтульныя куткі знішчаны, можна сказаць, яго-ж рукою. Нязвыклія слёзы туманілі вочы старога. І праз іх туманную павалоку яму мроілася родная вёска ў сваім даваенным выглядзе.

Чыстыя, прасторныя хаты абавал шырокіх калгасных вуліц, багаты калгасны сад, а ў садзе пчолапасека на 150 вуляў. Ён калгасны пчалавод, усімі паважаны стыханавец, удзельнік выстаўкі. І гэта ўсё загінула пад нямецкім ботам. Немцы расстралялі і закатавалі лешных людзей, спалілі іх хаты, высклі калгасны сад, абрабавалі пасеку.

Стары Улас і яго жонка Матрона Кірылаўна вырабаваліся цудам. У часе расправы з жыхарамі вёскі немцы кінулі іх у глыбокую аму, завідалі яму са-

ломай і падпалілі. Старыя задыхаліся ад дыму і ў пакутах страцілі прытомнасць.

Ачыўся стары Улас не так скоро. Ён быў увесь мокры. Праз недагарэлы салому ў яму раўчакамі спякала вада — на два-трой ліў дождж. Дождж, можна сказаць, і вырабаў яго, заліўшы салому...

Камандзір батарэі заўважыў хваляванне старога Уласа, прыкмеціў скупныя слёзы на яго выцвельных вачах. Камандзір разумеў, што хвалюе старога і, каб хоць крыху супакоіць яго, гаворыў пібы сам да сябе.

— Нічога, бацька... Маю хату таксама спалілі... Албудуем, як скончым вайну.

* * *

Калі вёска старога Уласа была занята, яго выклікаў да сябе камандзір часці палкоўнік Новікаў.

Улас Фёдаравіч талкова, як надабае вайскоўцам, адказаў на ўсе пытанні палкоўніка. Палкоўнік звярнуў увагу на дакладнасць і яснасць адказаў старога і мімаходам спытаў у яго:

— Ты, бацька, напэўна, стары служака?

— Так точно. Радавы 141 стралковага палка. Удзельнік руска-японскай вайны. Узнагароджаны двума ордэнамі святога Георгія і двума медалямі.

Палкоўніку спадабаўся стары, заслужаны рускі салдат. Ён без хістанняў рашыў даручыць Уласу адказную задачу — здабыць «языка» з аднаго моцнага апарэга пункта немцаў. Улас ахвотна згадзіўся.

З групай байцоў толькі яму аднаму вядомымі спежкамі Улас прабраўся ў тыл ворага. Там ён разам з байцамі дакладна разведваў сілы ворага, размяшчэнне яго агнявых сродкаў і, захапіўшы «языка», вярнуўся ў размяшчэнне нашых часцей.

Камандаванне часці аб'явіла надзею 89-гадоваму патрыёту Уласу Фёдаравічу Герцаву.

С. РОЗУМ.

Стрельчанскі раён.

А Д Н А К У Л Я

У напалову спаленую вёску Ліпкі, амаль пакінутую жыхарамі, ён прыхаў у поўнай параднай форме—у фуражцы на пружынах і з казырком-навесам.

Сем слоў, якія ён ведаў на руску, былі ім адразу-ж пунчаны ў ход: «вышараць», «звязаць», «расстраляць». 70-гадовую Вортнікаву, маці траіх чырвонаармейцаў, ён для ўстрашэння павесіў радам з двума яе ўнучкамі-школьніцамі Шурай і Соняй. Ён павесіў іх пасярод вёскі на арцы, якая некалі ўпрыгожвала галоўную калгасную вуліцу. Калі трые няшчасных былі павешаны і іх цёлы вярхома застылі, Карл Цвібе сам вышаў правярць, як падручныя выканалі яго загад.

Доўга носы казырок перашкаджаў яму, і таму ён асырожна зняў сваю напружненую фуражку. Рапцінай расправа ў Ліпках была закончана, і кат у той жа параднай форме пераехаў у суседнюю вёску. Там вырасла пыбеніца.

Так ён значыў свой шлях па Беларусі.

У Мірошкіне, былым соўгасе, ён загадаў арыштаваць аднарукана вартаўніка Кірыла Дамінікавіча, на якога яму данеслі, як на разведчыка партызан. Вартаўніка закрылі ў лазні. Тры разы сам

Цвібе хадзіў да яго на допыт, ламаў яму здаровую руку, сціскаў пальцы паміж дзвярыма, але стары нічога не сказаў, а почту з дапамогай сялян уцік.

— А шапка ў яго страшэнная, нібы сабаку на галаву ўсцягнуў,—расказваў стары партызанам.

* * *

— Кірыла Дамінікавіч, уставайце, катаў прывялі!

Аднарукі стары драмаў каля дрэва. Веклік узбудзіў яго. Партызаны, якія знаходзіліся ў садзе ля шасе, закідалі гранатамі легкавую машыну. Жыўцом трапілі пяць фашыстаў.

Стары разведчык хутка ўскоціў на ногі і вышаў на ўскраіну лесу, дзе пад вартай стаялі душагубы. Ужо з першага позірку ён пазнаў аднаго з іх—німецкага ката Карла Цвібе ў той жа параднай форме, у напружненай фуражцы.

Стары праціснуўся сярод партызан і падыйшоў да немца. Той паглядзеў на яго і абамлеў.

— Што, сволач, пазнаў?

Расстрэльваў Карла Цвібе сам стары, наш аднарукі партызан.

— Адно кулю. Большага нямецкага гадзіна не каштуе.

С. ЕФИМАУ.

У інстытуце соцыялістычнай сельскай гаспадаркі БССР

Акадэмія Навук БССР аднавіла два надзвычай важныя навуковыя інстытуты—інстытут торфу і інстытут соцыялістычнай сельскай гаспадаркі БССР.

У складзе інстытута сельскай гаспадаркі створаны лабараторыі: аграхіміі (кіраўнік акадэмік Кедраў-Зіхман), фізіялогіі раслін (кіраўнік акадэмік Годнеў), земляробства і раслінводства (кіраўнік акадэмік Аляксееў), механізацыі сельскай гаспадаркі (кіраўнік акадэмік Вейс), генетыкі і селекцыі (кіраўнік лабараторыі акадэмік Жэбрак) і лабараторыя жывёлагадоўлі (кіраўнік член-карэспандэнт Акадэміі навук Найдзенаў).

У мінулым годзе работнікамі інстытута выканана больш дзесяці капітальных навуковых работ. Сярод іх трэба адзначыць работу акадэміка Кедрава-Зіхмана «Распрацоўка і навуковае абгрунтаванне прыёмаў навешвання эфектыўнасці ўгнаенняў у БССР, ва ўмовах створаных вайшай». Акадэмікам Аляксеевым распрацавана тема «Вырошчванне цукровых буракоў у паўночных умовах». Вошты паказваюць на магчымасць вырошчвання цукровых буракоў у Маскоўскай абласці і ў Беларусі.

Акадэмікам Ю. Вейс складзены план мерапрыемстваў у дапамогу аднаўленню сельскай гаспадаркі БССР; планам закрануты пытанні механізацыі сельскай гаспадаркі.

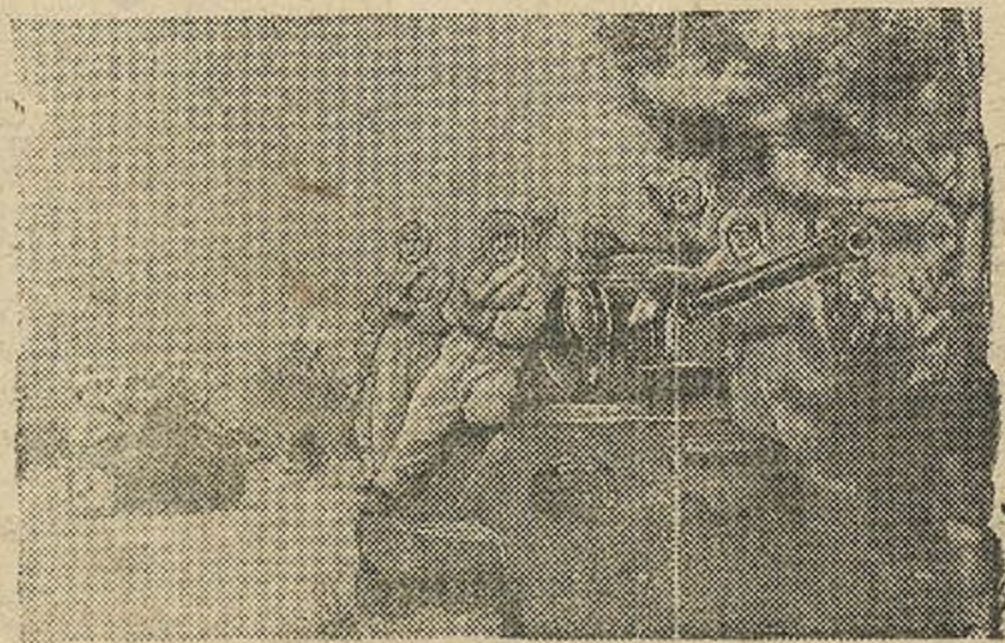
Лабараторыя генетыкі і селекцыі раслін на працягу 1942 і 1943 гадоў праводзіла сваю працу пры кафедры генетыкі і цыталогіі раслінводства Тіміразэўскай сельскагаспадарчай акадэміі. Кіраўнік гэтай лабараторыі

акадэмік Жэбрак сярод другіх распрацаваў наступныя тэмы: аднаўленне пасевнаводства зернавых культур БССР, выяўдзненне азімых і яравых пшаніц для БССР.

Лабараторыя жывёлагадоўлі вяла працу па вывучэнню сапрапрацеля ў мэтах прымянення яго ў якасці корму для свіней. Чувашскае выдавецтва выпусціла спецыяльную брашуру пашага беларускага вучонага тав. Найдзенава па гэтым пытанню.

Карта кліматаў зямнога шара

Член-карэспандэнт Акадэміі Навук БССР А. Кайгарадаў, вядомы спецыяліст у галіне гідраметэаралагічнай службы, склаў надзвычай каштоўную карту кліматаў зямнога шара. Карта мае важнае параднагаспадарчае значэнне, яна з'явіцца каштоўным дапаможнікам для студэнтаў вузаў.

ДЗЕЙЮЧАЯ АРМІЯ. Гвардзейцы Н-скай часці перад выхадам на баявую аперцыю.

Фото Д. Чарнова.

Міжнародная ІНФАРМАЦЫЯ

ГІТЛЕРАУЦЫ МАБІЛІЗУЮЦЬ КАЛЕК У ГЕРМАНСКІЮ АРМІЮ

ЛОНДАН, 1 красавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр з Цюрыха, па атрыманых там вестках, гітлераўскія ўлады праводзяць новае «прачосванне» рэзерваў з мэтай папаўнення арміі. У апошні час у армію прызываюцца калекі, якія атрымалі інваліднасць у выніку цяжкіх раненняў. Нават надзвычай сур'ёзныя фізічныя недахопы, якія з'яўляюцца вынікам ранення, не прымаюцца пад увагу прызывнымі камісіямі.

ДЗЕЯННІ АНГЛІЙСКАЙ АВІАЦЫІ

ЛОНДАН, 1 красавіка. (ТАСС). Па паведамленню англійскага міністэрства авіяцыі, у ноч на 1 красавіка бамбардыроўшчыкі «Маскіто» зрабілі налёт на аб'екты ў Заходняй Германіі.

РОСПУСК ПАЛІТЫЧНЫХ ПАРТЫЙ У ВЕНГРЫІ

ЛОНДАН, 30 сакавіка. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае паведамленне будапешцкага радыё аб тым, што ў Венгрыі выданы загад аб роспуску соцыял-дэмакратычнай партыі, незалежнай партыі дробных сельскіх гаспадароў і ўсевенгерскага сялянскага саюза.

ПАРАД АМЕРЫКАНСКІХ ВОЙСК У ЛОНДАНЕ

ЛОНДАН, 31 сакавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, 30 сакавіка на вуліцах Лондана адбыўся парад трох тысяч амерыканскіх салдат з састава войск утаржэння. Сотні тысяч лонданцаў віталі праходзячыя войскі.

Гэты парад з'явіўся часткаю праводзімай у Лондане кампаніі па зборы сродкаў для ваеннага фонда, які менш чым за тыдзень перавысіў ужо 110 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў.

Водгукі ў ЗША і Англіі на пабеданоснае наступленне савецкіх войск

НЬЮ-ЁРК, 30 сакавіка. (ТАСС). Пабеданоснае наступленне Чырвонай Арміі працягвае стаяць у цэнтры ўвагі амерыканскіх газет. Паведамленні аб прасоўванні савецкіх войск публікуюцца пад вялікімі загаловамі. Газеты прысвячаюць наступленню Чырвонай Арміі артыкулы, у якіх адзначаюць вялікае ваенна-стратэгічнае і палітычнае значэнне дасягнутых Чырвонай Арміяй поспехаў.

Газета «Нью-Ёрк Геральд Трыбюн» у перадавым артыкуле, азаглаўленым «Грапіца дасягнутая», піша: «СССР валодае арміяй і камандаваннем, здольным вучыцца на вопыце і праявіўшым ініцыятыву ў скарыстанні любой тактычнай і стратэгічнай камбінацыі, у прымяненні новай і старой зброі, гібкасць у адносі-

нах метадаў. Народы Савецкага Саюза поўны нястрымнай волі перамогі».

ЛОНДАН, 30 сакавіка. (ТАСС). У чарговым аглядзе, прысвечаным наступленню савецкіх войск лонданскае радыё адзначае, што прасоўваючыся хуткімі тэмпамі разбіваючы і гонячы немцаў рускія дасягнулі прадгор'яў Капат. Вельмі хуткае прасоўванне савецкіх войск пасяла разгубінасць сярод немцаў. Яны кінуць горы ваеннага матэрыялу які так патрэбен ім у гэты момант.

Англійскія газеты змясцілі паведамленне аб заняцці Нікалава пад самымі вялікімі заглавамі. Газета «Дэйлі тэлеграф энд Монінг пост» адзначае ў рэдакцыйным артыкуле, што заняцце Нікалава з'яўляецца вялікай перамогай.

Паніка сярод эсэсаўскіх бандытаў у часе бамбардыроўкі Берліна

ГЭТЭБОРГ, 31 сакавіка. (ТАСС). Шведская газета «Гэтэборгс морген пост» перадае расказ аднаго французца, які працаваў на танкавым заводзе ў Берліне і ўцік з Германіі, аб паніцы сярод эсэсаўцаў у часе апошняга налёту на германскую сталіцу. У выніку

палёту, у якім удзельнічала 75 бамбардыроўшчыкаў, завод рабураны. Эсэсаўцы, якія патрулявалі вуліцы, стралялі з кулямэтаў па ўсіх, хто здаваўся падозронным. Эсэсаўцы, відна зыходзілі з магчымасці хваляванняў сярод замежных рабочых.

СТАНОВІШЧА У ВЕНГРЫІ

СТАКГОЛЬМ, 31 сакавіка. (ТАСС). Газета «Афтонбладэт» перадае, што былы венгерскі міністр унутраных спраў у кабінете Каллі Керэсцем-Фішэр забіты ў сябе на кватэры невядомай

асобай. Новы міністр унутраных спраў Ярош змешчаны па загад германскага ўпаўнаважанага Венгрыі і заменены намеснікам кіраўніка германскай нацыянальнай меншасці ў Венгрыі.

РЭЙТЭР АБ ЗВАРОЦЕ ЮГАСЛАўСКАГА НАЦЫЯНАЛЬНАГА КАМІТЭТА ВЫЗВАЛЕННЯ ДА АНГЛІЙСКАГА ўРАДА

ЛОНДАН, 31 сакавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, югаслаўскі Нацыянальны Камітэт Вызвалення на чале з маршалам Ціто звярнуўся да англійскіх улад з просьбай перашкодзіць пэрым мерам, якія прымае югаслаўскі каралеўскі ўрад у адносінах кантроля над югаслаўскімі караблямі, прыпісанымі ў цяпе-

рашні час да міністэрства транспарта ваеннага часу».

Лонданскі прадстаўнік югаслаўскага Нацыянальнага Камітэта Вызвалення доктар Рудольф Вічаніч апублікаваў заяву аб тым, што Нацыянальны Камітэт Вызвалення «не будзе прызнаваць ніякіх дагавораў або абавязальстваў, заключаных змігранцкім урадам».

ЗДЗЕКІ НАД УКРАЇНЦАМІ І БЕЛАРУСАМІ У ПОЛЬСКАЙ АРМІІ

ЛОНДАН, 30 сакавіка. (ТАСС). Газета «Ньюс кронікл» апублікавала на відным месцы на першай старонцы заметку аб 30 салдатах польскай арміі, якія пакінулі свае часці (размешчаныя ў Шатландыі) і прыбылі ў Лондан для таго, каб заявіць пратэст з прычыны дрэнных адносін да іх з боку польскіх афіцэраў. Гэтыя салдаты адмаўляюцца вярнуцца ў свае часці і жадаюць, каб іх перавялі ў англійскую армію.

пачалася вайна, яны знаходзіліся ў Аргенціне. Яны прыбылі ў Англію ў 1941 годзе для таго каб уступіць у польскую армію. Некаторыя з іх прыбылі наваішчэ раней і прынялі ўдзел у бітвах ва Францыі. Гэтыя салдаты ўказваюць, што ў польскай арміі, размешчанай у Шатландыі, налічваецца звыш 2 тысяч украінцаў і беларусаў і ўсе яны жадаюць пераводу ў англійскую армію. Яны патрабуюць, каб англійскі ўрад назначыў камісію для расследавання гэтага выпадку.

Усе гэтыя салдаты,—піша газета,—украінцы і беларусы праваслаўнага вераспаўдання. Калі

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ